

زیارت امام حسین (ع)

معروف بہ

زیارت ناحیہ

ترجمہ: عباس بہ نژاد

ہمراہ با ترجمہ بند محترم کاشانی

عنوان اثر فارسی :	زیارتنامه ناحیه فارسی - عربی
عنوان و نام پدیدآور :	زیارت امام حسین (ع) معروف به زیارت ناحیه همراه با ترجیع بند محتشم کاشانی / ترجمه عباس بهنژاد.
مشخصات نشر :	تهران: آرایه، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری :	۹۴ هـ.
شابک :	۱۰۰۰۰ ارپل : ۶-۷۳-۶۰۷۴-۹۶۸-۹۶۸
وضعیت فهرست نویسی :	آریا
موضوع :	حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۴۱ ق - زیارتنامه ها
موضوع :	زیارتنامه ناحیه
موضوع :	شعر مذهبی - قرن ۱۰ ق.
شناسه افزوده :	بهنژاد، عباس
شناسه افزوده :	محتشم، علی بن احمد، - ۱۹۹۴ ق.
رده بندی هنکاد :	BP۲۲۷۱/۷/ن۱۰۶۱۳۸۹
رده بندی دیویی :	۲۹۷/۷۷۷
شماره کتابشناسی ملی :	۲۰۸۸۸۳

تهران- خیابان ۱۲ فروردین، پاساژ ناشران تلفن ۰۹۱۳۱۵۷۲۹۳۵-۶۶۹۷۰۴۱۰
www.araye.ir Email: araye110@gmail.com

زیارت امام حسین (ع) معروف به زیارت ناحیه
 همراه با ترجیع بند محتشم کاشانی
 ترجمه: عباس بهنژاد
 نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۹
 چاپ: صنعت شرق / لیتوگرافی: نوین
 شمارگان: ده هزار نسخه
 سایز ۶ ۷۳ ۷۴-۶۰۷۴-۹۶۸-۹۶۸
 ۱۰۰۰ تومان

مقدمه

در فرهنگ شیعی، امامت جایگاه محوری داشته و یکی از اصول مذهب می باشد. اعتقاد بر این است که ائمه اثناعشر(ع) همواره در حیاتی معنوی هستند. از اینرو در طی تاریخ اسلام، شیعیان با زیارت و زیارتنامه تلاش کرده اند پیوند قلبی با امامان خود را به بهترین وجهی حفظ نمایند.

در زمان حیات طبیعی و ظاهری ائمه اطهار(ع) با توجه به شرایط خاص اجتماعی و سیاسی، رسم بر این بوده است که شیعیان از نقاط دور و نزدیک به حضور آن بزرگواران می رسیده اند. این تلاش چندان آسان و فراهم نبوده است، به ویژه در زمان حکومت عباسیان که فشارهای زیادی بر امامان شیعه اعمال می شد و کلیه رفت و آمدها و ارتباطات آنان در کنترل حکومت بود.

شیعیان اما، هیچگاه بی ارتباط با امامانشان نبوده اند و در این دیدارها علاوه بر پرسیدن سوالات و تکالیف فقهی، اعتقادات خود را به آن بزرگواران عرضه می کردند. در شرایطی که با گسترش جغرافیایی اسلام ده ها و صدها اندیشه گوناگون وارد جهان اسلام شده بود، برای شیعیان بسیار اهمیت داشت که بدانند

آیا از نظر اعتقادی در وضعیت صحیحی هستند و آیا آن اندیشه های متشتت اعتقادات پاکشان را نیالوده است.

بعد از شروع غیبت کبری این ارتباط از طریق زیارت و زیارتنامه ها ادامه پیدا کرد. دقت در مضمون اکثر زیارتنامه های معتبر چند نکته اساسی را به عنوان محتوای مشترک اکثر یا همه آنها نشان می دهد:

۱- عرضه اعتقادات بنیادی اسلام از قبیل توحید و صفات

خداوند، نبوت و سلسله انبیاء، معاد و عالم پس از مرگ.

۲- اعتقاد به امامت به عنوان ادامه راه نبوت و مسئله

جانشینی پیامبر اکرم(ص) و جایگاه اهل بیت (ع).

۳- اشاره به شرایط اختصاصی هر یک از امامان در زیارت

نامه خاص آن امام.

۴- ذکر چند دعا و تمنای قبولی آن ها از خدا به وساطت و

شفاعت امامان معصوم(ع).

بر این اساس خواندن هر زیارتنامه صرفا نباید به قصد ثواب و

تکرار عبارت های مبهم باشد؛ بلکه ما با خواندن هر زیارتنامه در

واقع اعتقادات خود را بازنگری می کنیم و خود را با امام خویش

می سنجیم که در چه وضعیتی هستیم.

زیارت امام حسین (ع)

معروف به زیارت ناحیه

متن کامل زیارت امام حسین معروف به زیارت ناحیه در کتاب بحارالانوار تألیف عالم بزرگ شیعی علامه مجلسی جلد ۹۷ صفحه ۳۱۷ تا ۳۲۵ نقل شده است. دربارهٔ سند آن علامه مجلسی می گوید: «قال الشيخ المفيد في كتاب المزار بعد ايراد الزيارة التي نقلناها من المصباح؛ قال ما هذا لفظه: زيارة أُخري في يوم عاشورا برواية أُخري، اذا اردت زيارته بها في هذا اليوم فقف عليه وقل: السلام علي آدم صفوة الله...»

ترجمه: «شیخ مفید در کتاب مزار بعد از نقل زیارتنامه ای که ما از کتاب مصباح نقل کردیم، می فرماید: «زیارت نامه دیگری در روز عاشورا با روایت دیگری موجود است که اگر خواستی آن حضرت را با این زیارتنامه در روز عاشورا زیارت کنی بایست و بگو... (متن زیارتنامه)»

توجه کنید؛ نه مرحوم شیخ مفید و نه علامه مجلسی این زیارت را به نام «ناحیه» نخوانده اند و ذکرى از انتساب آن به حضرت صاحب (ع) نفرموده اند.

کتاب مزار شیخ مفید قدیمی ترین مأخذ این زیارت است و سایر منابع از ایشان نقل کرده اند.

برخی از کسانی که قایل به انتساب این زیارت به امام زمان هستند، آن را متن توقیعی می دانند که از ناحیه امام زمان (ع) برای برخی از نواب خاص ایشان صادر شده که به دست برخی از علما، مانند شیخ مفید رسیده است. در عین حال به چگونگی صدور و فرد دریافت کننده و اسناد آن اشاره ای نکرده اند و عده ای نیز بدون هر توضیحی همین توصیه شیخ مفید را دلیل بر صدور این متن از جانب امام زمان (عج) می دانند!

حقیقت این است که در حالی که فقهای بزرگ شیعه برای استناد یک مکروه یا مستحب به امامان معصوم (ع) با هزار وسواس و احتیاط عمل می کرده اند و با بکار گیری علوم مختلف از قبیل علم الحدیث، درایه الحدیث، رجال، تاریخ، شرایط صدور و... تلاش می کردند که سخنی را به ناروا به آنان منتسب ننمایند، چطور می توان بر اساس حدس و احتمال، متنی چنین بلند و متضمن انبوهی از مفاهیم تاریخی و اعتقادی را به سادگی به ناحیه مقدس حضرت صاحب (ع) منتسب نمود؟

توصیه شیخ مفید - که بی شک از بزرگترین دانشمندان شیعه و مایه مباهات شیعیان می باشد و قطعاً مورد عنایت حضرات

ائمه(ع) بوده است- دلیل بر اهمیت این زیارتنامه است که یا ابتکار ایشان است و یا به طُرقی آن را از ائمه اطهار علیهم السلام فراگرفته است که ما از آن اطلاع نداریم و گرچه قادر به انکار انتساب آن به ائمه اطهار نیستیم، برای اثبات این انتساب نیز باید کاملاً محتاط باشیم. مضافاً اینکه زیارتنامه های دیگری تحت عنوان ناحیه نقل شده است که با این زیارت نامه مشهور کاملاً متفاوت اند.

اولین آشنایی:

بارها از اوان کودکی این عبارت از زیارت ناحیه را: «فلان‌دینک صباحا و مساءً و لا بکین لک بدل الدموع دما» به عنوان زبان حال یا نقل قول از حضرت صاحب الامر شنیده بودم؛ اما بیش از این نمی دانستم. در سال ۱۳۷۱ یا ۷۲ در ایام محرم در پای منبر یکی از وعاظ مشهور تهران، عباراتی را از این زیارت به نقل از امام حسن عسکری(ع) شنیدم. برایم بسیار تازگی داشت. لذا به سراغ ایشان رفتم و درباره آن سوال کردم، یکی دو کتاب را به عنوان مأخذ زیارتنامه نام بردند. چند روزی بیش نگذشته که آنها را یافتم. اما هیچ کدام از دو زیارتی که به نام «ناحیه» در آنجا آورده شده بود، با این زیارت نامه مشهور در زمان ما تطبیق

نداشت. بعدها با ایشان یافته های خود را تبادل کردم و گویا خود ایشان نیز با بررسی مجدد به این نتیجه رسیده بودند که اگر انتساب این زیارت نامه به ائمه (ع) صحیح باشد، باید به امام عصر(ع) منسوب شود.

غالب کتاب ها و مجموعه های دیگری را که احتمال داده می شد، این زیارتنامه را نقل کرده باشند، بررسی کردم. اما این زیارت را با شکل فعلی به جز در کتاب بحارالانوار، در کتاب دیگری نیافتم. در مجموعه ادعیه ای هم که در اواخر دوران قاجار تالیف شده بود، این زیارت نقل شده است.

در ماه رمضان المبارک سال ۱۳۷۴ بعد از بارها مطالعه این زیارتنامه و علاقمندی به آن، تصمیم به ترجمه و نشر آن گرفتم که نهایتاً در سال ۱۳۷۹ منتشر گردید. (شاید اولین بار بود که این زیارت نامه با ترجمه فارسی به طور مستقل منتشر می شد.) این ترجمه با اطلاع یا بی اطلاع به همان صورت یا با اندکی تغییر بعدها توسط افراد دیگری منتشر گردید. هم اینک توفیق رفیق افتاد تا بازنگری دوباره ای در آن ترجمه نمایم و دوباره به نشر آن مشرف شوم.

امیدوارم لغزش هایم در این کار آن مقدار زیاد نباشد که ارائه آن به پیشگاه مولایمان اباعبدالله (ع) موجب شرمساری ام باشد.

از خوانندگان فاضلی که به خطاهایی در این ترجمه واقف شده اند، می‌طلبم که بر من مَنّت نهاده و با یادآوری لغزش‌های آن به اصلاح کاستی‌ها در چاپ‌های بعدی یاری رسانند.

برگ سبز:

این تحفه ناچیز تقدیمی به پیشگاه سرور آزادگان و امام عاشقان اباعبدالله حسین(ع) است و ضمن آنکه متن به صورت Pdf. در سایت ناشر قابل دسترسی است و استفاده از آن نیز موجب افتخار است. در عین حال برای انتشار به صورت کتاب کسب اجازه کتبی از ناشر الزامی است.

عباس به نژاد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده مهربان

الْسَّلَامُ عَلَى آدَمَ صِفْوَةِ اللَّهِ مِنْ

سلام بر آدم برگزیده خدا از بین

خَلِيقَتِهِ؛ اَلْسَّلَامُ عَلَى شَيْثٍ وَلِيِّ

آفریدگانش؛ درود بر شیث ولی خدا

اللَّهُ وَ خَيْرَتِهِ؛ اَلْسَّلَامُ عَلَى

و برگزیده او؛ سلام بر

إِدْرِيسَ الْقَائِمِ لِلَّهِ بِحُجَّتِهِ؛

ادریس قیام کننده با حجت های الهی؛

اَلْسَّلَامُ عَلَى نُوحٍ الْمُجَابِ فِي

درود بر نوح که دعایش اجابت شد؛